

Nr 76.

Av herr **Bergh**, om anslag till anordnande av centralvärmeanläggningar i vissa militära tjänstebostäder i Boden.

Kungl. fortifikationsförvaltningen begärde på sin tid, att i statsverkspropositionen för budgetåret 1949/50 skulle upptagas ett anslag av 315 000 kronor för installation av centralvärmeanläggning vid vissa officersbostäder i Boden, de s. k. A- och B-bostäderna vid k. Norrbottens regemente, B-bostaden vid Norrbottens artillerikår och A- och C-bostäderna vid Bodens ingenjörkår. Framställningen föranledde ingen Kungl. Maj:ts åtgärd. Framställningen har upprepats i fortifikationsförvaltningens petita till årets statsverksproposition, fortfarande utan positivt resultat.

Det innebär ingen överdrift att påstå, att åtminstone åtskilliga av ifrågavarande bostäder äro hälsovådliga. Dels föreligger fara för upprepande av inträffade fall av kolosförgiftning. Dels är värmeisoleringen underhaltig. Dels fylla de icke skäliga krav på hygienisk standard. Till styrkande av dessa omdömen hänvisas till hosföljande bilaga.

Ifrågavarande bostäder äro tjänstebostäder, vilka vederbörande befattningshavare äro skyldiga att bebo mot fastställd hyresersättning. Det kan knappast anses rimligt eller i överensstämmelse med avlöningsreglementets föreskrifter, att bostäderna befinna sig i det skick som här är fallet. I fråga om andra slag av tjänstebostäder, t. ex. inom folkskoleväsendet och beträffande prästerskapet, gälla vissa i författning angivna föreskrifter beträffande tjänstebostads standard. I fråga om statsbidrag till vissa andra slags bostäder, såsom barnrikehus, pensionärshem o. s. v., äro också vissa standardföreskrifter meddelade. Liknande föreskrifter äro också intagna i byggnadslånekungörelsen. Icke desto mindre begränsade sig fortifikationsförvaltningens framställning till anordnande av central uppvärmning, varigenom åtminstone en kontinuerligt verkande värmekälla skulle ernås.

Det tillhör en tillbörlig omsorg om de anställdas tjänsteduglighet och trivsel, att de erhålla tillfredsställande bostäder. På grund av gällande passagesystem förekommer i betydande omfattning, att militära befattningshavare söderifrån kommenderas till tjänstgöring i Boden. Det ligger knappast i försvarets intresse, att den emellanåt förekommande vanföreställningen om övre Norrland som en förvisningsort uppehålls genom ett otillfredsställande fastighetsunderhåll. På grund av skatteförhållanden och hembiträdesbrist lägges också en väl tung börda på vederbörande husmödrar.

Under hänvisning till det sålunda anförda får jag hemställa, att riksdagen måtte under vederbörande punkt i fjärde huvudtiteln för budgetåret 1950/51 anvisa 315 000 kronor till anordnande av centralvärmeanläggning i de s. k. A- och B-bostäderna vid Norrbottens regemente, B-bostaden vid Norrlands artillerikår och A- och C-bostäderna vid Bodens ingenjörkår.

Stockholm den 20 januari 1950.

Ragn. Bergh.

V. P. M.

rörande frågan om installation av centralvärme inom vissa officersbostadsbyggnader i Boden.

I sitt förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1950/51 har fortifikationsförvaltningen beträffande installation av centralvärme inom vissa officersbostadsbyggnader i Boden anfört följande.

I sina medelsäskanden för budgetåret 1949/50 hemställde fortifikationsförvaltningen om anvisande av 315 000 kronor till installation av centralvärme inom vissa officersbostadsbyggnader vid Norrbottens regemente, Norrbottens artillerikår och Bodens ingenjörkår samt anförde därvid följande. De byggnader, varom vore fråga, avsåge dels A- och B-bostäderna vid Norrbottens regemente, dels B-bostaden vid Norrbottens artillerikår, dels och A- och C-bostäderna vid Bodens ingenjörkår.

Lägenheterna inom ifrågavarande byggnader, som uppförts under åren 1908—1919, innehölle relativt stora lägenhetsytor och ett tämligen stort antal rum. Emellertid saknades flertalet moderna bekvämligheter såsom centralvärme, varmvatten, badrum och ändamålsenliga köksinredningar. Toalettutrymmena vore efter nutida krav synnerligen bristfälliga och otillräckliga. Uppvärmningsanordningarna utgjordes i de flesta lägenheterna av kakelugnar i själva bostadsrummen och kaminer i övriga utrymmen, såsom serveringsrum, tamburer etc. Därjämte utnyttjades i vissa av lägenheterna elektriska kaminer.

Inom lägenheterna i A- och B-bostäderna vid Norrbottens regemente hade under eldningssäsongen 1947—1948 konstaterats för lägenhetsinnehavarna hälsovådliga koloxidkvantiteter, vilka förorsakats av bristfälligheter i rökstockarna. Dessa olägenheter hade numera visserligen eliminerats, men på grund av byggnadernas ålder förefunnes fortfarande risk för att liknande olägenheter inom en snar framtid ånyo skulle inträffa icke endast inom

nyssnämnda bostadsbyggnader utan jämväl inom de övriga här ovan angivna byggnaderna. Då en ommurning av rökstockarna beräknades bli synnerligen dyrbar och dessutom knappast torde kunna anses som en ändamålsenlig lösning av problemet, hade fortifikationsförvaltningen funnit sig böra föreslå, att centralvärme installerades i samtliga ovanberörda bostadsbyggnader.

Fortifikationsförvaltningen funne därjämte att dessa byggnader inom en icke alltför avlägsen framtid borde bli föremål för en genomgripande modernisering, i samband varmed lägenhetsindelningen eventuellt torde kunna omändras för erhållande av ett större antal lägenheter med något mindre lägenhetsytor och rumsantal. Med hänsyn till de för närvarande rådande svårigheterna å byggnadsmarknaden och svårigheterna att i nuvarande läge å bostadsmarknaden frigöra bostäder för ombyggnad ansåge sig fortifikationsförvaltningen nu icke böra äska medel för annat ändamål än för installation av centralvärme. Kostnaderna härför hade beräknats för A- och B-bostäderna vid Norrbottens regemente till 130 000 kronor, för B-bostäderna vid Norrbottens artillerikår till 93 000 kronor samt för A- och C-bostäderna vid Bodens ingenjörkår till 90 000 kronor, eller tillhopa avrundat 315 000 kronor.

Då behovet av centralvärme i oförmälda bostäder med allt större styrka gör sig gällande anser fortifikationsförvaltningen, att medel för ändamålet böra anvisas för budgetåret 1950/51.

Fortifikationsförvaltningen hemställde därför att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till installation av centralvärme inom vissa officersbostadsbyggnader i Boden för budgetåret 1950/51 anvisa ett investeringsanslag av 315 000 kronor.

Med skrivelse av den 9 januari 1949 har chefen för armén till fortifikationsförvaltningen inlämnat preliminär förteckning över byggnadsobjekt, vilka i första hand böra belasta arméns andel av försvarets byggnadskvot för år 1950. Förteckningen upptager som byggnadsobjekt nr 11 installation av centralvärme inom vissa officersbostadsbyggnader i Boden. Under förutsättning att chefens för armén gradering följes, måste den för armén avsedda byggnadskvoten uppgå till ca 6 milj. kronor för att centralvärme skall kunna anordnas i ovan angivna bostäder i Boden. Den preliminära byggnadskvoten för armén är tills vidare beräknad till 4 milj. kronor.

För att installationen av centralvärme i berörda byggnader ej skulle föregripa senare moderniseringsarbeten inom lägenheterna har inom fortifikationsförvaltningen uppgjorts preliminärt förslag till ändring av lägenhetsindelningen och i samband därmed lägenheternas förseende med badrum och ändamålsenliga köksinredningar m. m.

Stockholm den 17 januari 1950.

M. Lindholm.

Byrådir.